

X
DECLARATIO
DEPUTATIONIS

à Comite

Regni Scotie

seu

Inductio rerum à se gestarum

factas factosque ejusdem libelli ab
municato per dñelle

JACOBO GRAMO

Edi.

Sub titulo declarationis JACOBI MARCHIONIS
Montis rosarum, anno 1649 impressa.

Juxta exemplar Scotie, quod

EDINBURGI

WILLIAMUS A SMITHS

Typographus Regius

(o)

D C M

2
MEXICO

SEP 1 1972

DECLARATIO Deputatorum à Comitibus

Regni Scotiæ, seu vindicatio rerum à se gestarum contra calumnias famosi cujusdam libelli, ab excommunicato perduelle Iacobo Gramo editi, sub titulo Declarationis Iacobi Marchionis Montis-rosarum, anno 1644 impressæ.

irum forte videbitur iis quibus præsens rerum in hoc regno status non est incognitus quod operæ pretium duxerimus, respondere ad calumnias & convitia viperini istius foetus Satanæ Iacobi Gramii, quem ordines Comitiorum hujus regni perduellem jam pridem declararunt, ecclesia Satanæ tradidit, universa vero gens abominatur. Quippe quod satis constet, semper fuisse, & futuram quoque atheorum improbam colluviem, qui hoc unicum agunt, ut causam piam & justam calumniis & detractionibus persequantur; & opus esse infiniti laboris omnibus veritatem allatrantibus ora obstruere. Cum etiam causæ nostræ innocentiam, cordium in ea prosequenda sinceritatem, actionumque nostrarum æquitatem & ingenuum candorem de perversis adversariorum obloquiis tandem triumphaturum persuasum nobis sit.

Ne tamen silentium nostrum in malam partem trahatur & infirmiores ac rerum nostrarum imperiti decipiantur audacibus assertionibus & impudentibus convitiis jactabundi illius

Thraſonis, qui in orbis theatrum ſe obtrudit authoritatis regiæ cothurnum indutus, quaſi eſſet Vice-regis Gubernator regni huius, & ſupremus armorum præfectus: Breviter reſpondebimus ad crimina nobis objecta, larvaque detracta ſuis coloribus depictum omnium oculis exponemus.

Exſecratus iſte perduellis gentem ſuam primo accuſat quod rebellionem in hoc Regno excitaverint, dein quod eandem in Anglia promoverint, deniq; quod Regem ſuum nativum vendiderint, occiderint, Filiumq; ipſius univerſi juris ſpoliaverint. Atrocita certe ſunt hæc ſcelera, ſi vera. Sed quo jure damnabimur rebellionis in hoc regno, imo vel perturbatæ pacis publicæ? Quibus non conſtat nobis pacificè degentibus obtruſam fuiſſe novam iſtam liturgiam conſultò fabricatam ad religionis mutationem & ſyncretiſmum cum papatu introducendum? Cumque hæ & aliæ complures innovationes in cauſa religionis, Nationalis ſynodi Glaſguenſis ſententia condemnarentur anno 1638.

An terra marique nos invaſi obſtrepere prius cepimus quam conſtaret religionem & juſtitiam, regni columnina concuſſa & tantum non ſubverſa? An defenſiva arma ad conſervandam religionem Regnique incolumitatem, rebellionis damnabuntur? Atque cum ad ea invito protruderemur, an aliquid aliud à Rege poſtulatam quam ut more majorum res Eccleſiaſticæ ſynodorum ſententia definirentur, & politicæ comitiorum judicio determinarentur, Rege vero ſereniſſ. poſtulato huic animum accommodante, nonne ſtatim armis depoſitis, & arcibus ac caſtellis omnibus regis arbitrio relictis, intra 48 horas ad noſtra pacati nos contulimus?

Dein vero cum anno 1639 quæſtiones omnes de religione in altera nationali ſynodo compoſitæ fuiſſent cum conſenſu & approbatione deputati Regii, qui tunc foederi etiam nationali ſubſcripſit Regis ſereniſſ. nomine, Parlamentaria tamen
Co-

Declaratio.

Comitia prorogavit, sine ordinum Regni consensu, contra Le-
ges Regni, & pacta conventa pacificationis Berwicensis. De-
putatis etiam nostris ad Regem sereniss. missis ut illi rationem
redderent actionumstrarum tam in Synodo quam Comitibus,
& humillima nostra postulata repræsentarent, ejus tamen im-
proborum consiliariorum suasu, custodes appositi fuere, & eo-
rum unus in arctissimam custodiam & carcerem conjectus,
contra jus gentium, & Regis sereniss. saluum conductum. Tum
Præsidarii milites *ANGLICÆ GENTIS* arcis Edenburgæ
impositi præter multa alia facinora, foeminas & imbelles pue-
ros foede trucidarunt; Naves & bona nostrorum civium hosti-
liter intercepta & direpta sunt, foediori barbarie in nostros sæ-
vitum quam à Turcis & paganis fieri solet. Alter etiam exer-
citus denuo contra nos in Anglia colligitur anno 1640 & man-
data tradita Comiti Northumbriæ exercitus illius Imperatori,
ut nos in servitutem redigeret, & ferro ac flamma sæviret, In-
gentes ubique fiunt apparatus armorum tam terra quam mari,
tam apud exterarum gentes quam in Anglia, ad nos opprimendos
sine minima tamen significatione & declaratione ullius causæ
aut controversiæ contra nos. Quibus cogebamur arma defen-
siva denuo resumere, & litteris nostris supplicibus altera manu,
altera vero gladiis per hostium phalanges viam parare ad offe-
rendum sereniss. Regi gravamina nostra. Cum vero Novum ca-
strum sic progressi fuisset, regis mandato substitimus, & gra-
vamina per delegatos aperuimus. Deo verò benedicente inter
regem & nos foeliciter convenit, ut & inter nos & Anglos, re-
vocatis & interdictis omnibus edictis, libris, libellis famosis
contra nos, & ad finem hujus tractatus fidelitas nostra erga Re-
gem publico Regis decreto solenniter innotuit, & denunciata
fuit in omnibus Angliæ templis quando pro pace solennis gra-
tiarum actio publica instituta fuerat. Authores vero & fautores
harum barbararum, adversari nostri, regis mandato & consensu

jussi sunt sistere se judicio & examini Comitiorum utriusque Regni respective, inter quos Iacobus Gramius tunc Comes Montis Rosarum, tenebatur, quo nomine in carcerem arcis Edenburgenæ conjectus fuit. Quare à calumnia rebellionis & perturbatæ pacis publicæ liberamur ipso sereniss. Rege judice, & Iacobus Gramius barbarum teus peragitur. Nam cum Rex ad nos rediret ut præsens coram de causa nostra cognosceret, hinc descendens professus est sibi à nobis esse satisfactum, & nos etiam professi sumus regem nobis satisfecisse: Iacobum vero Gramium in carcere detentum reliquit subitutum examen, & dicturum causam coram delegatis a Rege & Comitibus ad sententiam de turbonibus & incendiariis ferendam. Atque sic absterfa est prima calumnia.

Secundo loco, libelli hujus famosi author, accusat nos quod auctores fuerimus factioni in Anglia ut inciperet ubi nos destitimus, ac quod impediverimus quominus animum accommodaret extraordinariis illis & benignis concessionibus Regiis, denique quod valido exercitu contra Regem nostrum sereniss. in Anglorum auxilium convolaverimus. Sed revera nihil minus probabile aut iniquius dici poterit, quam ut illi censeantur partes contendentes magis a se invicem abalienasse, qui pro obsequio suo, fidelitate & amore erga regem, deputatos miserunt ad pacem conciliandam inter illum & Anglos. Quibus initia motuum & controversiarum inter Regem sereniss. & Anglos vel levissime cognita sunt, facile vident, nullas omnino nostras partes fuisse in iis excitandis: controversiæ quippe inter Regem & utramque domum Comitiorum agitatæ, erant de ipsorum privilegiis, & rebellionem hibernicam, à quarum initiis & progressu non dubitamus quin ipse Iacobus Gramius nos liberaturus sit.

De auxilio quod hoc regnum, domibus Comitiorum Anglicorum subministravit anno 1643. Respondemus; non fuisse præstitum sine vocatione, sine causa, neque conditionibus

Declaratio.

bus incertis & illegitimis, prout calumniatur. Hoc quippe regnum cum omnem operam frustra posuisset intercedendo apud regem sereniss. ut vellet cum Comitibus suis Anglicis in concordiam redire, & cum regi convenisset cum rebellibus in hibernia quos prius declarasset perduelles ob sanguinariam illam laniationem tot millium reformatæ religionis; cum etiam regiis exercitibus in Anglia, complures pontificios, hærarchicos & malignantes præfectos vidissemus, quorum successu (qui tunc valde probabilis fuerat) in summum periculum conjicerentur reformatæ religionis professores. Tum quidem ab utraque comitiorum domo serio invitati, auxilia subministravimus, & eis quidem conditionibus quæ exstant in solenni illo fœdere inter duo regna, pro reformatione & defensione religionis, honore & fœlicitate regis, pace & incolumitate trium horum regnorum, quod primum approbatum fuit in Anglia: & in quod Angli solemniter jurarunt, tam utraque domus Comitiorum, quam cæterus ille Theologorum, ac deinde deputati Synodi Nationalis & conventus ordinum hujus regni & ecclesiæ: ab omnibus vero judicatum fuit aptissimum esse & pæne unicum remedium, ad veræ reformatæ religionis securitatem & defensionem, simul cum solida regnorum sub rege nostro sereniss. unitorum pace, & ad securitatem & stabilimentum throni regii in omnia subsequutura sæcula.

Atque hæc sunt rationes & fundamenta in se justa & pia quibus moti auxilia Anglis subministravimus, prout cuivis aperte constat ex verbis fœderis & tractatus, regnorumque declarationibus. Et licet ab hisce fundamentis declinaverint alii ad sectas & hæreses, alii vero ad malignitatem, audemus tamen palam profiteri nos studiosissime hæcenus nostram omnem operam serio impendisse ut fines prædictos obtineremus, prout facile demonstrari posset ex universa actionum nostrarum serie. Quare non nisi summa cum injuria aliorum vitia nobis imputantur, mul-

multo vero iniquius est, crimina, corruptiones hominum à recta regula aberrantium, ipsi regulæ secundum quam ipsis incedendum fuerat, adscribere.

Postrema & quæ præcedentes longe superat calumnia, est de regis sereniss. venditione, quasi illæ ad extremas redactus incitas tractatu prævio nobis sibi obligato, ad omnimodam incolumitatem ipsi præstandam, se nostræ fidei commisisset, iisque conditionibus ad exercitum nostrum in Anglia se contulisset: Nos vero contra datam & acceptam fidem, pacta & officia, regem nostrum vendidisse, ejusque eadem & ruinam machinatos fuisse, nunc autem eadem prorsus ratione cum filio sereniss. regis agere, declarasse quidem eum regem, sed cum illis conditionibus & limitationibus quibus eum omni jure regio spoliatum imus: Majori denique cum scelere ejus interitum & ruinam machinari quam patris antea machinati fuimus.

O, quam mirifica frequentissimorum mendaciorum tela hic contextitur? ubi nihil veri invenies, præter illud de rege ad extremas angustias redacto, unde cogebatur extrema etiam remedia quærere: sed & hoc adversarii nostri causæ officit: Quippe quod Fairfaxius exercitu regis dissipato & fracto, subito apud se decreverat Regem Oxonii commorantem obsidere, judicans viam hanc maxime compendiosam fore ad finiendos hosce motus. Quod cum Regi sereniss. ex inopinato accidisset, cum duorum aut trium comitatu Oxonio privatim excessit, & incertus animi quo se conferret, primum Londinum versus pergit, & Harronam decem ab urbe miliaribus progressus, certior fit nullam posse se sibi incolumitatem Londini spondere, quare converso itinere ad mare se confert, & cum nec consilium illud ex animi sententia succederet: Ad exercitumoticum in Anglia pro fœderatis militantem delabitur, iis non præmonitis quibus cura illius exercitus commissa fuerat. An ullus hic potuit locus esse, aut tempus tractatui prævius, quænam sunt illæ spon-

siones,

Declaratio.

9

fiones, & fides data & accepta de Regis incolumitate? Cum Rex sereniss. Novocastri esset, licet sapissime ipsi diceretur, venisse ad exercitumoticum sine ulla invitatione præviam, spon- sione aut fide ab exercitus curatoribus data: nunquam tamen aliquid in contrarium objecit, & si quid hujus generis contra nos afferri potuisset, procul omni dubio jam pridem promul- gatum fuisset. Quin contra nullum præcessisse inter Regem & exercitus supremos curatores tractatum, aperte constat ex lit- teris deputatorum nostrorum in exercitu nostro ad deputatos Comitiorum Anglicorum, scriptis 5. Maii 1646. quo die pri- mum venisset Rex sereniss. ad nostrum exercitum: In quibus profitentur, se supra modum admiratos fuisse Regis adventum. Item se non posse judicare, regem voluisse se huic exercitui committere nisi apud se revera constituisset, acquiescere postulatis omnibus aquis u- triusque regni. Quicumque vero sit futurus Regi amicus, Comitibus Anglica posse sibi persuadere se quidpiam nunquam molituros, neque cuiuslibet conatui fautores, qui officere possit solenni inter regna fæde- ri, aut eorundem unionem infirmare & infringere. Idem etiam re- gi declararunt, quem enixe rogarunt, ut mora omni posthabita quam primum satisfaceret utriusque regni Comitibus. Aperte etiam monuerunt, nisi animum accommodaret equissimis illis postulatis, se coactum iri eam viam ingredi qua mutuïs utriusque regni consiliis ob- viam iri possit imminenti ruina utriusque. Supremus etiam exer- citus Scotici generalis seu præfectus Comes Levenius, cum Du- cibus & Militibus, exhibita declaratione Regi sereniss. signifi- carunt, Sibi quam fixissimum esse fæderi solenni adharere, in o- mnibus articulis, neque Regis apud se præsentiam procurasse ullam animorum mutationem à fædere solenni. Præterea omni prorsus veri similitudine destituitur, Deputatos nostros in nostro ex- exercitu voluisse cum Rege tractatum suscipere, quem Comitibus Scoticis se nunquam potuisse probare sciebant, utpote, quod mandatorum limites prorsus excederet, & expresso articulo tra-

factis inter duo regna adversaretur, videlicet, nullas inducias aut
 pacem concludendam ab alterutro regnorum, aut alterutrum exerci-
 tibus, sine mutuo consilio & consensu utriusque. Sed rem hanc
 extra omnem controversiam aleam ponunt, sereniss. Regis litte-
 rarum ad Comitum Anglica, & deputatos Comitiorum Scotico-
 rum datarum 18 & 19 Maji quibus aperte profitetur, Se eo animo
 ad exercitumoticum advenisse ut utriusque regni aquis postulatis
 pleno satisfaceret; Longe se esse ab illis consiliis quibus funestum
 hoc bellum continetur, aut regna hæc inter se committantur alienum.
 Sibi statutum semet accommodare consiliis comitiorum utriusque re-
 gni, ad veritatem & pacem stabilendam. Accepisse quidem se scri-
 pta quædam ab ipsorum delegatis, & sibi cura fore in id omne studi-
 um conferre ut uteretur consilio Comitiorum. Se hætenus mandas-
 se ut commissiones sue seu mandata bellica contra utriusque Regni
 subditos revocentur, neque omnes sui exercitus, confestim dimitte-
 rentur. Mandasse etiam ut publico edicto, hæc promulgentur, ut o-
 mnibus suis subditis constet se ultro & sponte sibi proposuisse conso-
 ciationem Consiliorum cum Comitibus suis, ad religionis puritatem
 (idque ex consilio Theologorum utriusque Regni in presentia cætu
 Westmonasteriensis) & incolumitatem ac libertatem subditorum
 stabilendam. Atque hæc sunt conditiones quibus ab exercitu
 Scotico acceptus fuerat, qui etiam animis lubentissimis vitam
 ipsam & quicquid mortalibus charum esse solet, pro ipsius in-
 incolumitate, honore, contra quosvis objecissent. Sed quam
 parum secutus fuerit Rex sereniss. Comitiorum utriusque regni
 consilia, nimis, prohi dolor, patuit, quando non solum renuit
 consentire in omnes propositiones oblatae à Deputatis utrius-
 que Regni mense Iulio, verumetiam ne vel unicum postulatam
 plene concessit, licet complures ex primaria nobilitate, seu
 magnates maximi nominis, & Senatores regni huius, flexis ge-
 nibus, cum lachrymis enixe obsecrarent, representatis fide-
 liter

liter etiam incommotis & certis periculis si sic pergeret. (Videatur in hanc rem Dom: Cancellarii Oratio ad Regem.)

Cum hæc fierent, factio ista sectaria (cui semper displicuit ea pax qua presbyterianorum causa promoveri posset) metuens ne Regi sereniss. tandem persuaderetur acquiescere propositionibus utriusq; Regni, sedulo in id incubuit ut ex Anglia remitteretur exercitus Scoticus, & per emissarios ac procuratores suos tam in comitiis ipsis Anglicis, in urbe Londinensi quam in consessu Deputatorum utriusque Regni, supra omnia hoc urgebat. In inferiori consessu comitiorum Anglicorum licet pauciores essent hujus factionis, quia tamen alii fere omnes anxie quærebant levamen vectigalium & gravissimorum onerum, bello nunc finito, neque animadvertabant subdolas sectariorum fraudes & callida consilia, communibus omnium suffragiis 19 Maji. diebus quatuordecim post Regis ad nostrum exercitum adventum, decretum fuit, dimittendum esse ex Anglia exercitum Scoticum, cujus nullus jam esset usus, ejusque solvendum esse stipendium post auditas & acceptas rationes, ex formula tractatus. Vnde factum fuit ut sublati ordinariis mediis ad exercitus nostri stipendium designatis, cogeretur apud incolas hospitari: Præterea secretis mandatis Anglorum copiarum Scoticis vicinarum, jubentur etiam hæc Scotorum hospitia arctioribus limitibus circumscribere, Quare cogitur exercitus Scoticus continere se in quatuor comitatibus seu provinciis Angliæ borealibus & particula eboracensis agri, (locis sterilissimis) quod fieri non potuit sine incolarum gravissimo onere. Inde ortæ fuerunt querelæ de hospitiorum onere intolerabili, eæque longe supra veritatem auctæ ut moris est, deferuntur ad Comitiam, ita quidem ut multis tunc in ore esset, Admisisse quidem Scotos in Angliam ut Anglis auxiliarentur, sed in eorum ruinam manere, neque posse diutius in Anglia hærrere

nisi cum totali ruina provinciarum ubi hospitarentur, & multarum familiarum interitu.

Neque hic sibi deerant sectarii, qui frigidam ubique per emissarios suos suffundebant, sparsis mendacissimis libellis contra Scotos quasi essent foederum violatores, apostatae, qui cum malignantibus consilia communicarent: quibus artibus viam sternebant ad populum commovendum ut aperta vi nos aggredierentur, exercitumq; nostrum extruderet; nisi ultro recederet. Verum cum ordinibus Regni Scotiae in summis votis esset ita se gerere ut cum amicitia eorum discederent, quibus opem tulerant, & vias illas omnes praeciparent quibus sectarii pacis publicae inter gentes rupturam praesentem moliebantur, Deputatis suis Londini haerentibus in mandatis dederunt, ut cum Anglis de debito exercitui stipendio agerent & definirent.

Cum vero utraque Anglicorum comitiorum domus obtulisset praesentem solutionem bis centies millenarum librarum ante discessum, Deputati nostri 2. Septembris declararunt sibi satisfactum ea summa, licet decies centena librarum millia secundum rationes dati & expensi liquidò sibi deberi ab Anglis probassent: Ut scilicet vel hoc documento constaret universo orbi, nulla pecuniarum cupiditate allectos se Anglis auxiliatos fuisse, neque ejusdem amore tamdiu substitisse. Nulla jam momenti cujuslibet controversia inter gentes supererat, praeterquam de Rege ipso, seu dispositione personae Regiae, quandoquidem ipsi visum non fuisset articulis pacis acquiescere. De quo 18 Septembris, in inferiori comitiorum Anglicorum confesso itum est in hoc suffragium: Disponendum esse de Rege prout utraque Comitiorum domus aequum esse judicaret: cui suffragatur confessus magnatum Septemb. 24. Simul etiam decretum ut deputati utriusque confessus specialiter ad hoc negotium designati collationem instituerent cum nostri regni deputa-

putatis. Sed hic observandum venit, quod priusquam in hanc collationem consentire voluerunt Angli, declaraverint expressis verbis, Collationem & consultationem de hoc negotio cum deputatis nostris, se nolle haberi pro tractatu inter regna quo exercitus Scotici ex Anglia egressus retardari posset: hoc est, negotium de egressu exercitus & de Regis persona disponenda duo distincta esse, & licet inter partes non conveniret de Regis persona disponenda, redeundum tamen esse exercitui in Scotiam prout prius convenit. In hanc clausulam utut importunam valde, deputatis nostris erat consentiendum, nisi vellent omnem colloquii & deliberationis spem penitus præcidere. Tandem ad colloquium devenitur, in quo de hoc negotio diu & fuse agitatum fuit: Anglis omne jus in Regis personam quamdiu in Anglia esset, sibi solis vindicantibus: Deputatis vero nostris utriusque regni æquum jus asserentibus, ubicunque demum rex esset, in alterutro regnorum, cum utriusque regni Rex esset: Atque tandem sine opinionum discrepantium concordia dirempto colloquio, denuo urgent Angli discessum exercitus nostri, magnaque pars copiarum Fairfaxianarum in boreales Angliæ Provincias progreditur, unde queruli clamores hospitiorum onere renovantur; & ubique impudenter suggestum ab emissariis sectariorum, Scotis statutum esse Angliam subigere, & relicta causa publica cui hætenus adhæserant, malignantium causam suscipere: Quibus falsissimis calumniis aures nimis gratas præbuerunt complures qui Regimen ecclesiasticum per Synodos & Classes contra sectarios strenue promoverant: eo præsertim nomine adducti, quia licet satisfactio oblata fuisset Scotis stipendii debiti, mense augusto, & de summa conventum 2. Septembris, ab eo tamen die in Februarium usque anni subsequents hæreret in Anglia exercitus Scotticus.

Quando Rex sereniss. primum venerat ad exercitum Scoti-

cum mense Majo licet pronus videretur ad satisfaciendum comitiis utriusque Regni, præsertim in causa religionis (nam epistola 18 Maji serio commendabat comitiis Anglicanis ut ex consilio Theologorum utriusque Regni qui convenerant Westmonasterii dilatione posthabita tam pio & necessario operi colophonem imponerent, & epistola ad Scotos 19 Maji profitebatur se sponte & proprio motu decrevisse animum suum accommodare consiliis comitiorum ad religionem stabiliendam.) ab illis tamen consiliis postea fuit prorsus aversus, opera & suasu eorum qui ex prælatice & malignantium factione ipsum privatim convenissent Novocastri. Atque cum satis animadvertet Scotico exercitui constantem stare sententiam adhærendi foederi solenni in causa religionis: proposuit comitiis Anglicis, (in responso ad propositiones oblatas,) ut sibi liceret venire Londinum, aut Regiam aliquam suam vicinam, cum libertate, honore, & securitate, ut de illis propositionibus pacis sibi oblatis amplius tractaret: Idem repetit Decemb. 20 cui respondent 31 Decemb. & communibus suffragiis decernunt, Holmbiensem domum Regiam in comitatu Northamptoniensi locum à se designari quo Rex venturus sit, cum eo comitatu & servis quos postea essent designaturi, pollicentur etiam incolumitatem & defensionem in præservatione & defensione veræ religionis & libertatis seu privilegiorum utriusque Regni ex præscriptio foederis. Rege vero ibi præsentem, & exercitu Scotico ex Anglia dimisso, declarant se, secundum priores suas declarationes de speciali jure Regni Angliæ tuendo paratos fore simul cum Scotiæ Regno, omnem operam adhibere ut Regis assensum obtineant propositionibus de quibus inter regna conventum fuit; quasque communi consilio Regi hætenus obtulerant Novocastri.

Suffragium hoc ab utroque Anglicorum comitiorum consensu Regi transmittebatur, uti etiam deputatis hujus Regni apud

Declaratio.

15

pu^d Regem hærentibus, à quibus Novocastro transmittitur ad Comit^{ia} Scotica, De quo cum Regni hujus ordines in comitijs serio deliberarent, & quam etiam necessarius esset exercitus Scotici ex Anglia reditus; sui esse officii judicarunt Regem sereniss. denuo convenire, antequam de Regis persona disponenda statuerunt. Missis itaque ad Regem delegatis, serio & humiliter cum eo egerunt ut tandem vellet postulatis antehac oblati acquiescere, cum hæc sola & unica esset via ad pacem publicam procurandam, & Regimen monarchicum ad posteros propagandum. Regi etiam in memoriam revocarunt promissa illa solemn^{ia} accommodandi animum consiliis comitiorum, quando ad exercitum Scoticum primum venisset. Demonstrarunt ingentia commoda Regi obortura ex concessione propositionum, in specie vero comitiorum hujus Regni nomine Regi spondebant se vitam & omnia sua quibuscumque periculis obiecturos pro Rege, modo ille concederet postulata de religione & foedere, & reliquis articulis non ingratum responsum daret. Quod si vero Regi staret sententia non concedendi postulata, aut differendi responsum, aperte significarunt sibi non licere adesse, aut opem ferre ad regiminis Regii possessionem denuo recuperandam. Quod attinebat adventum Regis in Scotiam, docuerunt periculosum fore causæ communi, Regi, regno huic, & unioni inter regna, coactum denique se iri communibus utriusque regni consiliis de persona ipsius disponere donec postulatis ab utroque regno oblatis satisfaceret. Sed licet summa fidelitate diligentia & integritate hæc regi sereniss. à Deputatis nostris exposita fuerint, Visum tamen illi fuit aures præbere nimis gratas improbis consiliis eorum quibus nunquam cordi fuit Regis honor, foelicitas, & incolumitas, sed privatum solum commodum. Vnde factum ut Rege renuente animum accommodare salutaribus Comitiorum consiliis, declarationem emisserint 16. Januarii 1647. Qua, habita consideratione pro-

promissi Regii quando ad exercitum Scoticum primum venerat, se videlicet acquieturum consiliis Comitiorum, quorum tamen postulata licet sæpius oblata non dum visum fuit concedere, ut & postulati Regii, quo scil. sæpius urgebat ut liceret Londinum redire, aut ad domum Regiam Londono vicinam, & suffragii utriusque confessus Anglici, designantis Holmbejam domum Regiam, carentis Regis incolumitati & saluti ex præscripto fœderis: declarant se non adversari ne Rex ad domum suam Regiam Holmby se conferat, ibique hæsurus sit donec acquieverit propositionibus utriusque Regni hætenus oblatis, ita tamen ut promissa incolumitas Regi præstetur, liberque sit ab omni damno, præjudicio, injuria & violentia, prout sancte cavissent comitia Anglica: Dein ut nulla alia Regiminis mutatio instituat, quam quæ elapso triennio obtinuit, denique cautum ne Regis liberis præjudicium quodvis creetur in legitima successione Regnorum.

Declarationem hanc ad Anglos transmittunt simul cum postulatis quibusdam, ut videlicet, Regi in Regia Holmbienfi ad essent utriusque Regni deputati, operam omnem daturi ut ipsi persuadeant concessionem propositionum antehac exhibitarum. Quod si pergat renuere consensum, ut fœlix tamen Regnorum unio ex præscripto fœderis & tractatum facta tecta maneat, Ne induciæ aut pax concludatur per alterutrum Regnorum aut alterutrius exercitus, sine mutuo consilio & consensu utriusque Regni. Denique ut ad Regem liber semper pateat aditus iis quibus concedetur accessus à comitiis Scoticis vel eorundem deputatis. Quibus concessis à Comitiorum Anglicorum utroque confesso, Rex cum utriusque regni deputatis ad Regiam Holmbiensem se contulit Mense Februario.

Ordines Angliæ hætenus unanimes quantum spectaret dimissionem Scotici & regis adventum ad Regiam Holmbiensem,
nunc

nunc in partes discordes ire incipiunt, pro diversitate finium quos sibi proposuerant: Univerſus quippe magnatum confessus quem domum ſuperiorem vocant, ſi pauciſſimos exceperis, & longe maxima pars domus inferioris ſtatuerant, Scotico exercitu dimiſſo, magnam partem copiarum ſuarum in Hiberniam tranſmittere, ad proſequendum bellum contra rebelles Hibernos, (Ormundo præſertim profitente ſe demiſſurum legati ſupremi munus quo Regis nomine fungebatur, & Anglis quas adhuc occuparet urbes traditurum) neque alias copias militares in Anglia alere quam quæ paci tuendæ ſufficerent, quibus orthodoxos ſolum præſſe voluerunt qui fœderi ſubſcripiſſent, & de religionis reformatione inſtituta bene ſentirent. Exercitu ſuo ſic conſtituto decreverant progredi ad actionem pacis cum Rege de relligionis negotio & aliis ad utriuſq; Regni incolumitatem & pacem neceſſariis: & quibus rerum Anglicarum ſtatus optime cognitus fuerat, quique maximo zelo contraſectarios ferebantur, hæc facilius longe præſtari poſſe iudicabant, dimiſſo exercitu Scotico propter immeritas ſuſpitiones quas cōplures de Scotis fovebant. Quod nos maxime movebat ut exercitum noſtrum ex Anglia evocaremus, & in Regis adventum in Regiam Holmbienſē conſentiremus: & cui bono manſiſſet noſter exercitus in Anglia, quem tam amici quā hoſtes dimiſſum flagitabant?

Exercitu Scotico in Scotiam regreſſo & rege in Regiam Holmbienſem progreſſo, utraque domus Comitiorum Anglicorum ſolenni edicto jubet hæreſes & ſchiſmata coerceri, ac ſilentium imperat, iſtis qui ſine legitima vocatione auſi eſſent concionatorum officio fungi; designat etiam ad 10 Maij ſolenne jejunium ad iram Dei deprecandam ob hæreſium, errorum, & ſchiſmatum incrementum. Dein decrevit nullas alias pedefires copias retinendas quam quæ urbibus & arcibus præſidiariis cuſtodiendis ſufficerent: Vt militia equeſtris conſtaret quinque millibus & quadringentis equitibus, præfecto Thoma Fairfa-

xio, neque ulla esset militaris præfectura alia supra tribunatum. Ne ulli liceret quolibet militari officio fungi, cui in alterutro confessu comitiorum suffragii ferendi jus esset: ut singuli in exercitu aut præfidiis in fœderis verba jurarent, ac se Regimini ecclesiastico tunc stabilito submitterent. Ne ullus præfecturæ locus in exercitu concederetur iis qui contra ordines comitiorum pugnassent, aut blasphemia, ebrietate seu ullo publico scandalo notati essent. Vt octies milleni & quadringenti pedites cum bis millenis equitibus ab exercitu in Hiberniam trajicerent: Et ad solutionem stipendii exercitui suo debiti cives Londinenses mutuo dederunt bis centies millenas libras: Qui vero expeditionem in Hiberniam detrectarent neque ex numero essent præfidiariorum in Anglia, dimitti jubentur ad 2. Junii.

Rex interim responsum transmisit 12. Maji ad articulos pacis, quo ulterius progressus est ad satisfaciendum postulatis ordinum utriusque regni quam antehac ipsi visum fuerat: Quod usque adeo gratum fuit magnatum confessui ut declaraverit suffragio suo regem vocandum à Regia Holmbiense ad Regiam de Ootlands Londino vicinior, & ex more assensum inferioris confessus postulaverit.

Atque hæc vera est narratio eorum quæ acciderunt à Mense Majo anni 1646. quando primum Rex venerat ad exercitum Scoticum, ad Majum anni 1647. hic itaque consistendum erit, omnesq; affectu & præjudiciis non abreptos enixe rogatos volumus, ut serio examinent & candide dijudicent an nobis imputari possit vel minima neglecti officii erga regem culpa, aut fœderis violati erga Anglos? Summo studio hætenus incubuimus ut quæ Dei essent Deo, quæ Cæsaris Cæsari, & quæ vicinorum essent sua redderemus. Speramus etiam luce meridiana clarius constare omnibus qui partium studio non abripiuntur, nullum fuisse huic regno, ejusque deputatis aut exerci-
tui

tui nostro tractatum cum rege sereniss. vel antequam ad exercitum nostrum venisset, vel post illius ad nos adventum, nisi cum consilio & consensu utriusq; domus parliamentaria, improbum itaque esse mendacium, nos regem nostrum vendidisse: cujus horrendi facinoris cogitationem tam serio abominamini, quam perfidiam & proditorias artes Iacobi Gramii qui pro ingenio suo veritatem odio habet. Intrepide provocamus ad universi orbis tribunal an justo fundamento nitatur gravissima ista calumnia nobis prorsus innocentibus aspersa, quasi nos pretio bis centies millenarum librarum conducti Regem nostrum prodiderimus, & Anglis tradiderimus, cum summa illa pars fuerit stipendi exercitui nostro debiti eoque solum nomine persoluta, de qua etiam quinque mensibus conventum fuit ante Regis progressum Novocastro ad Regiam Holmbiensem; quin & tunc de hac summa conventum fuit cum nihil prorsus ab alterutro Regnorum deceretur esset quid de Rege fieret: an Londinum rediturus aut Regiam aliquam vicinam, an in Scotiam iturus, aut Novocastri mansurus esset. Controversia illa de jure disponendi de persona Regia ad quos pertineret & de modo subsequerentur conventum de rationibus stipendiorum exercitui nostro debitorum, qui habebatur mense Augusto 1646. Quod si tunc ulla talis execranda conventio de Rege tradendo pacta fuisset inter nos & Anglos, cui persuaderetur Anglos voluisse graves illas impensas ferre quinque integros Menses ad alendum nostrum exercitum (qui tunc constabat supra viginti millia equitum & peditum) tot enim intercedebant Menses inter conventionem de stipendio, & dimissionem exercitus nostri. Cui bono etiam fuissent tam prolixæ & acres disputationes inter nostros deputatos & Anglos Mense Octobri de persona Regis disponenda, quæ typis exstant: cui bono delegati comitiorum nostrorum sæpius Regem sereniss. convenissent Mensibus Novembri, Decembri, & Januario, si de

omnibus inter Regna conventum fuisset Mense Augusto? Et quam commentum hoc improbum de Rege vendito refutat quod paulisper ante quam Rex Novocastro excederet, ordines Regni Scotiae illi obtulerint, se paratissimis animis vitam & quicquid hominibus charum esse solet exposituros pro Regis incolumitate & restitutione ad exercitium regiminis modo animum accommodaret postulatis comitiorum? Malitia certe ipsa utut effrons jure meritoque os sibi obstruet, nec nobis in hac causa sceleris speciem ullam ascribere audebit. Neque jure nobis vitio verti poterit consensus in Regis progressum ad Regiam Holmbiensem, propter ea quae postea acciderunt: cum stultorum sit de consiliis ab eventu judicare: & quis unquam praesagire potuit exercitum à Comitibus ad suam tutelam collectum, & qui publica, frequenti, ac solenni professione summo in honore eorundem auctoritatem haberet, eoque tamen progressurum, ut non solum eorum mandata rejiceret, verum etiam horrenda ista flagitia perpetraret quae postea ausus sit? Quando noster exercitus excesserat ex Anglia, incredibile fuisset tale quid de eo ominari. Scoti Regem commiserunt fidei comitiorum Anglicorum, qui tam arcte obligati fuerant qua officio subditorum, qua solennibus juramentis, foederibus, protestationibus relligiosis ad Regem tuendum & incolumem servandum quam Scoti: Neque dubitamus quin comitiorum ordines illud praestitissent, nisi vis major inopina à seditioso exercitu suo ipsis illata fuisset: Qui non ausus fuit in Regem aliquid committere nisi prius comitia ipsa oppressisset, armata manu excludendo aut in carcerem trahendo longe maximum numerum Confessus inferioris, & antiquando magnatum confessum. cui vero mirum videri possit nos externos non potuisse penetrare in abdita & profunda haec consilia (si tale quid animis

nimis tunc præceperint de quo multum dubitamus) cum uterque Comitiorum confessus ruinam non præviderent: & cum ipse Rex serenissimus Mense Septembri anni 1647. (quando postulata utriusque Regni ipsi oblata fuissent ad aulam Hamptonianam) usque adeo exercitui fideret, ut crederet articulos pacis ab exercitu propositos melius satisfecisse omnibus partium gravaminibus, & duraturæ pacis stabilius fundamentum quam utriusque Regni postulata. Et 9. Septembris per rescriptum rogavit ut uterque confessus Parliamentarius serio deliberaret de propositionibus exercitus, quibus judicabat pacem posse commodissime obtineri. Adde cum 11. Novembris anno 1647. Rex excessisset ex aula Hamptoniana ut vitæ suæ consuleret à seditiosa exercitus factione, quam æquatoriam vocabant, & libere se contulisse potuisset quo vellet, usque adeo sibi non metuebat à primariis exercitus ductoribus, ut insulam Vectim locis aliis omnibus prætulerit, ut sub tutela & patrocinio exercitus maneret, uti profitetur in epistola ad utrumque Comitiorum confessum 19. Novembris 1647.

Ad reliquas vero columnias quas miser iste nobis objicit, Machinatos scili. Fuisse cum aliis Regis nostri cædem, ejusque Filium non aliter declarasse Regem quam conditionibus iniquis, quibus jure omni regio spoliatum imus, ejusque ruinam magis scelestè adhuc machinari quam patris machinati fuimus: *Respondemus*, Nullum esse mortaliū qui Regis ruinam magis procuraverit quam hic Iacobus Gramius. Neque Deus solum scrutator cordium, & nostra conscientia, verumetiam omnes nostræ actiones testabuntur nos prorsus immunes esse ab omni reatu horrendæ istius cædis: nunquam nobis animus

fuit regi blandiri in causa ulla iniqua ; neque authores illi fuimus cujuslibet facti quo abalienarentur subditorum animi : Eo semper tendebant consilia nostra ut æquis Comitiorum postulatis se accommodaret , quam viam si serio & tempori iniisset , Deo benedicente , flebilis ille quidem regis familiae præsens status ad quem improborum scelere præcipitatus est , præveniri potuisset. Quia tantum abest ut Regis sereniss. cædem machinari fuerimus , ut contra libere ipsum certiores semper fecerimus de quibuscunque periculis & incommodis à quibus ipsi aut familiae regis metuebamus. Nam hujus regni ordines cum primum rescivissent , quo modo sectarii in Anglia se erga regem Sereniss. gessissent , quia libellis ibi vulgatis obscure saltem innuebatur non deesse sibi fautores in Scotia : singulos in comitiis adegerunt in solenne juramentum , An ipsi vel ulli alii quos noverant in hoc regno , participes ullo modo essent consiliorum & actionum exercitus Anglici contra regem & confessus comitiorum Anglicorum , severoque & diligentissimo examine adhibito ne unum quidem reperire potuerunt , quod & typis vulgari jusserunt , & per deputatos suos etiam ante regis cædem in Anglia divulgatum curarunt. Deputati etiam nostri ordinum regni mandato , scripto 6 Ianuar. 1649. (quando primum contra regem quaestio moveri cœpit) declarant , Quantum actio ista adversaretur solenni foederi , frequentibus protestationibus & apertis declarationibus utriusque regni , unde nihil aliud expectari poterit præter cōtinuationem & incrementum turbarum , miseriarum & confusionum inextricabilem. Omnem etiam operam dederunt ut regem ipsum convenirent , sed frustra : Et cum prodirent mandata regem ipsum in judicium vocandi ; Libere & aperte significarunt ordines Regni Scotiae abhorrere & ex animo detestari tam horrendum scelus , ac protestatione solenni intercesserunt nomine & mandato ordinum regni hujus ne quid in regis vitam com-

Declaratio.

23

committeretur, & sicuti omnino immunes & liberi ab iniquis
istis actionibus quibus vita Regis petebatur, sic nec sibi impu-
tanda mala, calamitates, confusiones, miserias per nefarium
illud flagitium regnis superventuras. Apud Fairfaxium exer-
citus Imperatorem & alios nihil intentatum reliquerunt quo
Regem servarent, licet frustra. Scripto etiam 24 Februarii
oblato cum illis qui confessum inferiorem Comitiorum aliis
omnibus exclusis soli occupassent, gravissime exposcunt
de aperta violatione declarationum, protestationum, foede-
rum, juramentorum solennium & pactorum, per Regis cædem,
& per mandatum ne Walliæ Princeps regnorum hæres promul-
getur, per suffragia de antiquando regimine Regio, ac magna-
tum in Comitibus confessu, & quod sibi solis universam Parla-
menti auctoritatem vendicarent. Urgebant ne quid fieret quod
abesset sereniss. Regi Carolo secundo, indubitato regnorum
horum hæredi, in successione sua legitima, cujus certum jus
hæreditarium agnosci postulant, utque debita satisfactione ab
ipso præstita admitteretur ad regiminis Regii exercitium: Ac
solenniter protestati sunt si quid contra fieret. Ob quod scri-
ptum deputati nostri in custodiam tracti sunt, & post aliquot
dies remissi ad regni hujus limites cum militari custodia; & e-
pistola à factione quæ rerum in Anglia potiebatur ad nos missa.
An vellemus probare scriptum illud nostrorum deputatorum,
Cui Responsum à nostris ordinibus in plenis Comitibus, Se o-
mnia & singula probare quæ à Deputatis acta essent. Quam-
primum vero innotuisset cædes Regia, Universi ordines, una-
nimi suffragio, nemine contradicente per publicum regni præ-
conem solenniter declararunt Carolum secundum, Regis pri-
mogenitum, esse Regem magnæ Britannia, Gallia & Hiber-
nia: de quo Regem ipsum Sereniss. quam fieri potuit citissime
certiorem fecerunt; Ad quem deinde deputatos in Hollandi-
am miserunt cum humillimis & æquissimis postulatis, quæ eo
so-

solum tendebant ut religionis puritas & regnorum pax stabilirentur: quibus concessis fideliter se obstrinxerant, nihil se intentatum relicturos quod à fidelibus subditis expectari posset erga Regem suum: Præsertim vero se omnem datorum operam legitimam & necessariam ut ex formula & præscripto fœderis & obsequio fidelium subditorum, Rex Sereniss. restitueretur ad quietam & pacificam possessionem Regiminis sui in reliquis regnis. Atque licet Regi non esset tunc visum postulata illa nostra concedere, sed deputatos nostros sine satisfactione remittere, pollicitus plenius responsum se missurum per aliquem ex suis, de quo licet nihil adhuc acceperimus, denuo tamen eadem per deputatum nostrum ad regem in Insula Ierseia proponimus. Quibus satis constat quo animo tam erga præsentem nostrum Regem quam erga illius patrem fuerimus. Quod vero dicitur, promulgasse nos quidem Regem præsentem, sed cum limitationibus & conditionibus. Rogamus ut serio perpendatur, nihil nos à Rege nostro populasse, nisi quod leges Divinæ, & municipales hujus Regni, & exempla superiorum Regum confirmant, & quod absolute necessarium est ad religionis incolumitatem, & regnorum pacem. Nobis hætenus curæ fuit semita plana & recta incedere, neque deflectendo ad factionem malignantium, qui arbitrium & nullis legum cancellis limitatum regimen introduci cupiunt, & fræna legibus laxari ut quod illis lubitum sit idem etiam liceat refragantibus regni ordinibus: nec ad procurvam & anfractuofam sectariornm semitam, quibus studium est fundamentale & longa sæculorum serie confirmatum regni regimen subvertere & penitus subruere: cujus nostræ curæ testes omni exceptione majores sunt nostræ priores declarationes quibus adhæremus, & responsum Comitiorum hujus
regni

regni 26 Junii nuper elapsi ad epistolam factionis rerum in An-
nunc potientes, Westmonasterio 23 Maji 1649. ad nos
missam. Et sicuti axiomata hæc de religione & civili liber-
tate à majoribus nostris nobis tradita sunt, quæ authorita-
te verbi Divini & edictis ac legibus hujus regni confirman-
tur, Ita eadem hætenus tutati sumus totis his duodecim an-
nis sine ulla mutatione, ab initio scilicet motuum, ab adver-
sariis excitatorum, cum difficiliores nos viderent ad appro-
bandas mutationes illas religionis & politici regiminis quas
obtrudebant: Sed licet non desint in utroque regno com-
plures à fœdere in quod nobiscum jurarunt, declinantes in
hanc aut illam partem: ad constantiam tamen in via incœ-
pta vel illud animat, quod videamus eorum paucissimos qui
à semita per fœdus designata deflectant, pedem ullibi figere,
aut gradum sistere donec pedetentim in totalem apostasiam
tandem præcipites ruant ad extremorum alterutrum: iisque
consiliis sese implicant, à quibus non solum vera religio, ve-
rumetiam recta ratio abhorreat.

Actionibus & pactis couventis regni huius vindicatis ut im-
pudentium mendaciorum convincatur famosi istius libelli au-
thor in omnibus quibus famam nostram impetit paucis agen-
dum est quam impie se gerat etiam erga regem suum & patri-
am, ubi testes advocamus scripta ipsius manu signata, & Co-
mitiorum acta publica.

Cum initio motuum nostrorum visum Deo fuisset Regni
hujus subditos excitare ad renovandum fœdus nationale cui o-
lim subscripserat Rex noster Iacobus an. 1580. hic Iacobus Gra-
mius tunc temporis Montis Rosarum Comes cum lachrymis,
ac manibus ad cœlum sublatis in verba fœderis coram Deo ju-
ravit, in publica & solenni populi Synodo: Verum cum res illius
familiaris excisa esset & tantum non desperata, neque pro vana

D

animi

animi spe obtinisset quod sibi proposuerat : In prima pacificatione aures præbere promissis aulicis & in partes ire cœpit , inter nos factionem fovendo , & cum adversariis extra regnum litterarum & amicitiae interioris commercia colendo, falsis etiam relationibus Regem à populo suo abalienando. Atque licet machinationes vero nobili indignae & artes proditoriae in lucem protractae fuerint, non sine illius pudore, noluit tamen ab incœptis desistere donec tandem in custodiam arcis Edenburgenae conjectus esset , & causam dicere jussus coram deputatis à Rege & Comitibus, à quibus periurii & proditoris damnatus fuit ; quae sententia capitali si in eum tunc fuisset animadversum, neq; nobis, neque orbi negotium faceffivisset : Sed misericordia & clementia Regis & ordinum Regni remissum fuit illud supplicium, nihilque aliud in illum decernitur quam quod à Regis praesentia arcendus esset, & non capax functionis cujuslibet seu in aula Regia , seu in Regno: quae sententia Regis mandato actis seu registris ut vocant comitiorum inserta est. Sed ille nihilominus post dimissionem ex custodia, contra fidem datam, & articulos pacis inter Regem & regnum, ad regem in Anglia accessit, à quo litteras mandatorias ad patriam suam invadendam obtinuit , quod statim aggressus est invadendo limites regni australes : sed inde cum ignominia rejectus, ne cœptis & consiliis excideret , satius duxit semet adjungere barbarae colluviei Hibernorum rebellium & Pontificiorum , à parte boreali regnum hoc invadentium , quorum ope (ut & quorundam nostratium qui affectum omnem in patriam exuerant , simul cum religione & humanitate) captata occasione nostrae securitatis, exercitibus nostris alibi in Anglia & Hibernia militantibus, multa popularium suorum millia trucidavit, rapina & flamma in domos & bona , raptu in mulieres, sine ætatis, sexus , conditionis ullo discrimine crudeliter sævit : Pontificiis se adjunxit contra suae professionis homines, idololatriam fovit, & cultum divinum despectui habuit. Propter

pter quæ horrenda flagitia excommunicationis sententia solenniter fuit in eum lata ab ecclesia, & ob rebellionem & perduellionem ab ordinibus Comitiorum perduellis declaratur, bonis publicatis, & nobilitatis insignibus inductis & discerptis. Sed nec hisce pœnis improbitatis suæ tædio afficitur, verum reditum in hoc regnum minatur ut eadem scelera & flagitia denuo repetat. Quod si venerit, speramus ignominiosam & execrabilem mortem non evasurum, & meritas pœnas de eo sumptum iri eo in loco quo tot cædibus in populum Dei sæviit, & Iuliani secutus vestigia defecit a causa & fœdere cui solenni juramento & subscriptione obligatus fuerat.

Vt exterorum auxilia & opem popularium obtineat, declarationem hanc emisit, sub ambizioso titulo Deputati Gubernatoris & ducis generalis Scotiæ pro rege. Qua futuli specie mandata priora extorserit regis seren. parenti, nunc non est animus inquirere: certum tamen nobis est nihil unquam à Rege sereniss. fieri potuisse quod ipsius causæ magis officeret & Regno huic gravius displiceret; Atque hic merito retorqueamus quæ per calumniam nobis objecit, videlicet, incipere eum cum filio ubi cum parente desit. Nam sive re ipsa ejus generis mandata a Rege habeat sive præ se tantum ferat, ejusque nomine abutatur; nihil certe causam regis magis lædit quam quod ea declaratione continetur. Nam sereniss. Rex deputatos nostros in Hollandia admisit, & epistola Comitiorum nostrorum recepta, cum deputatis egit, negavitque se mandata dedisse seu Iacobo Gramio seu ulli mortalium ut Regnum hoc invaderent, pollicitus se plenius responsum ad nostra postulata opportune transmissurum per quendam ex suis, quod nondum factum. Scopus etiam declarationis est quasi universa gens Scotica factio illa esset in quam ferro & flamma sæviendi mandata habeat: Omnes quippe actiones Regni hujus, etiam ab initio motuum damnat, & horrendam

dam vocat rebellionem infamis & sceleratæ factionis perditorum hominum, contra Regem gloriosæ memoriæ primitus machinatum: Sed meminisset actiones illas nostras Regi probatas fuisse an. 1639 pacificatione Berwicensi in quibus suas partes egit cum aliis ipse Iacobus Gramius. Dein damnantur actiones hujus Regni anno 1640. quæ tamen in prolixiori tractatu inter Regem & Regnum hoc, in utriusque Regni Comitibus sancito, asserantur & vindicentur, *teneaturque Rex sereniss. pro se & successoribus suis, (quod & in verbo principis pollicetur) nihil unquam contra tractatum illum factum iri, sed eundem firmum & stabilem in omnibus capitibus habiturum, utque vere & realiter ab omnibus subditis observetur curaturum, secundum ejusdem tenorem & scopum nunc & semper*: hæc sunt tractatus illius ipsissima verba. Nunc vero quid est quod subditis Regni hujus securitatem spondere possit si illud ad quod Rex tam solenni promisso fatetur se obligatum pro se & successoribus suis, idque in verbo principis, ut loquuntur, & quod in majorem confirmationem sancitum est a Comitibus utriusque Regni, si illud inquam promissum non solum in quæstionem trahatur: verumetiam postulata quibus acquievit Rex, & in quæ consentiit, nunc declarentur iniqua & violenta. Et quasi non suffecisset quæstionem movisse de tractatibus, pactis conventis, & legibus publica autoritate sancitis, gentemque nostram universam accusasse, declaratione hac jubemur haberi magis flagitiosi quam quilibet in Anglia & Hibernia. Miser hic non flagrat tanto odio in sectarios in Anglia, aut rebelles sanguinarios pontificios in Hibernia, quanto in patriam suam fertur: eoque declarat apostasiam suam usque adeo insignem, ut facilius in gratiam cum quolibet redeat, quam cum causa & fœdere Dei in quod juravit. Si partes judicis huic homini permittantur, quotquot in hoc Regno juramenti & fœderis observatores religiosi sunt, rei haberentur Regiæ, solis Apostatis (qualis ipse est) innocentibus: prout illi visum est

est loqui in declaratione sua. Sed nec hic se continere potest hominis superbia & ambitio altius quippe se effert, & in ipso libelli frontispicio Gubernatorem se Scotiæ vocat quasi de gente hac triumphatum esset, & provincia esset sub victoris jugum missa, Titulus certe est quem majores nostri nunquam in alio passi sunt quam in solis regibus nostris: & cum bono Deo speramus neque nostro neque posterorum nostrorum sæculo locum unquam apud nos habiturum. Sed missis hominis ineptiis, cui non extorqueant lachrymas, Regem amissa penitus Anglia, & Hibernia in eandem conditionem fere ruente, circumseptum tamen adhuc improbis istis consiliariis, qui authores illi sint ut Scotiam vi armata subigat, quæ sola ei adhæret, & flagrantissimis votis contendit ut concessis postulatis æquissimis & necessariis Regni habenas more majorum sine sanguine capeffat: Dein sereniss. Regi authores sint ut ante victoriam Gubernatorem designet, & inter omnes eum solum deligeret quem longe supra omnes suos populares abominantur Scoti. Quid est quod gentem magis irriteret, aut quod perniciosius consilium excogitarent acerrimi Regis hostes ad spem omnem reconciliationis inter Regem & populum præcidendam. Sed satis nobis constat hominis hujus improbitatem limites omnes excessisse, cui satius erit Regem simul cum populo perditum, quam excidere consiliis & spe sua. Difficulter itaque in hanc sententiam descendimus ut hæc Regis consensu & approbatione fieri judicemus, quin potius abuti illum nomine Regio in declaratione ista. Aut si ulla ejus generis madata habeat, surreptitia esse & fraude extorta in qua sententia acquiescimus summaque cum patientia expectamus Regis nostri seren. responsum ad postulata nostra nunc denuo illi oblata in Iersea.

Quibus rite perpensis speramus exteros Principes & Respublicas, quibus nulla unquam à nobis illata sit injuria, & quibus

omnia nostra officia hactenus parata fuerint, ut eos pro nostris viribus qualibet oblata occasione demereremur, quandoquidem postulatis nostris nihil aliud à seren. Rege petamus, quam ut liceat nobis frui religionem nostram ex præscripto verbi Divini, & privilegiis à majoribus nostris sollicitè transmissis ex præscripto legum & constitutionum hujus regni, idque sub Regis nostri patronio, & adhuc paratissimi simus, Rege animum postulante, (quæ iam typis excusa in omnium manibus versantur) non solum ejus regimini nosmet submittere, verumetiam omnem nostram operam, omne studium impendere ex formula fœderis, & fidelium subditorum officio, ut restituatur ad pacatam possessionem reliquorum regnorum, idque mediis legitimis & necessariis.

Speramus Reges & respub. exteras memores fore generalis illius regulæ, ipso naturæ lumine cognitæ, & à Christo Salvatore nostro confirmatæ, Quod ab aliis tibi non vis fieri, id non aliis facias. Vt quod à nobis in pari causa expectant, idem nunc nos ab illis, ut nec milites, pecuniam, com meatum, nec auxilium subministrant perduelli, cui cordi non est Regis honor, felicitas aut patriæ suæ commodum, sed ut cupiditatibus, ambitioni præsertim suæ litet.

A regibus vero & rebus publicis quæ religioni reformatæ nomen suum dederunt, expectamus, ut serio apud animos suos recolant quod Ichosopharo dictum fuit, impio Achabo opem ferenti: An improbo auxiliaberis & osiores Jehovah diliges? Propter hæc incumbit tibi fervens ira à Iehova. Enixe eos præsertim rogatos volumus pro jure illo communionis sanctorum, quod inter ejusdem fidei consortes obtinere debet, ne favore, aut auxiliis illi adsint, quin potius ipsum habeant pro homine extra civilem patriæ suæ societatem merito ejecto, ob perduellionem, & ob scelera flagitiosa jure meritoque extra communionem ecclesiasticam profligato.

Declaratio

Si vero ad regnum hoc appulerint, nihil dubitantes quin omnes apud quos timor Dei, obsequium erget regem, patriam, locum ullum habeant, unanimiter & alacriter versaturi, & omnem daturi operam ut publicum jussum exemplum pro ipsius meritis in ipsum statuatur.

Quod si qui sint usque adeo viles, fatui ac proditores erga patriam suam animo, ut vanis illius pollicitationibus præbeant, ac futilibus promissionibus fidant, (quibus est infamis ille & improbus libellus cui titulus est Declaratio Jacobi Marchionis Montis Rosarum, Deputati Gubernatoris & Ducis Generalis regni Scotiæ pro rege, quem per carnificem publicum in foro Edenburgeno publice comburi iussimus) Illicque auxilium ullum præstent ad flagitiosa consilia promovenda contra religionem, Regem & patriam. Hæc declaratum volumus, eos omnes & singulos reos esse perditionis qui semet cum eo ejusque complicibus in societatem belli conjunxerint, & ex arbitrio Comitiorum, vel Deputatorum à Comitibus puniendos.

Mandamus insuper ne quilibet, cujuscunque demum sit dignitatis, aut ordinis se illis conjunxerit, juramento, foedere, pacto, societate, aut ulla consilio, ulla ope & auxilio, militum, comitatus, pecuniæ, armorum aut commercio quolibet literarum, eum juvent, idque sub poena rebellionis contra quos procedetur prout consultum erit Comitibus regni, eorumque Deputatis. Et hoc volumus ab omnibus haberi legitimæ promotionis loco. Potestatem etiam damus & auctoritatem concedimus omnibus fidelibus subditis se armandi & conjungendi ad eos suppressandos qui se illis rebellibus junxerint, prout ad illud vocabuntur à supremo militiæ nostræ præfecto, subpræfecto, ullisve aliis vocationem & mandata nostra in hunc finem habentibus. Utque animi addantur illis qui ipsi vel complici-

bus adversando incommoda quælibet aut damna patiantur, declaramus ea non solum refarcienda ex bonis rebellium, verumetiam pro meritis remuneratum iri. Mandamus ut hæc typis mandentur, ac promulgentur in foro Edenburgeno aliisque locis solitis.

24 Ianuarii
3 Februarii 1650,

A. JONSTON.
Clericus Registri.

